

CONV 198/02

WG IV 5

MUISTIO

Lähettiläjä: SihteeristöVastaanottaja: Työryhmä IV – Kansalliset parlamentit

Asia: Yhteenveto 10.7.2002 pidetystä kokouksesta

I Kansallisten parlamenttien rooli EU:ssa

1. Andreas Maurer (Stiftung Wissenschaft und Politik, Berliini) esitteli alustavaksi selvityksensä (ks. asiak. nro 8; laadittu 9.7.) korostaen muun muassa seuraavia asioita:
 - Parlamentaarisesta valvonnan puutteista EU:ssa on havaittavissa toissijaisuuskysymyksen lisäksi muillakin aloilla, kuten ulkopoliitikassa, oikeus- ja sisäasioissa, "avoimen koordinoitimenetelmän" käytössä ja kansainvälisessä päätöksenteossa, joka tulee koskemaan myös EU:ta (Basel II, WTO).
 - Kansallisten parlamenttien roolissa ratkaisevan tärkeää olisi EU:n lainsäädännön jäljitettävyyden varmistaminen kansalaisten kannalta.
 - Kansallisten parlamenttien suorittaman, hallitustensa toimiin neuvostossa kohdistuvan valvonnan tehokkuuden keskeisinä indikaattoreina ovat valvonnan laajuus, ajoitus ja hallinta sekä vaikutus; Maurer kannatti varhaisessa vaiheessa tehtävää toissijaisuuden tarkistusta, jonka olisi ulotuttava vihreisiin ja valkoisiin kirjoihin sekä komission vuosittaisiin lainsäädäntöohjelmiin.
 - Kansallisten parlamenttien suorittaman valvonnan pitäisi kattaa Coreperin ja työryhmätason toimet.
2. Työryhmä kävi keskustelun, jonka kuluessa Maurerille esitettiin kysymyksiä. Tämä keskustelu ja Maurerin siihen antamat vastaukset koskivat seuraavia lisänäkökohtia:
 - Kansallisten parlamenttien keskeinen tehtävä on varmistaa, että kansalaiset ovat tietoisia tekeillä olevasta EU:n lainsäädännöstä ja tukevat sitä, ja luoda siten tunne asioiden kokemisesta omaksi.

- Olisi erityisesti pyrittävä selvittämään, kuinka pitkälle olemassa olevia järjestelyjä käytännössä käytetään ja mitä pitäisi vielä tehdä valvonnan parantamiseksi käytännössä.
- On tarkasteltava huolellisesti, missä määrin tavoite paremmasta kansallisten parlamenttien suorittamasta, hallitustensa toimiin neuvostossa kohdistuvasta valvonnasta voitaisiin tuoda esiin perussopimuksessa: muodostumassa olevana näkemyksenä on se, että vaikka tämän valvonnan hallinnan olisi pysyttävä kansallisen lainsäädännön piirissä, perussopimuksessa voitaisiin helpottaa parhaiden käytäntöjen kehittymistä sopimalla joistakin laajoista periaatteista.
- Valvonta on keskitettävä pikemminkin poliittiselle kuin hallinnolliselle tasolle. Yleensäkin kansallisten parlamenttien etukäteisvalvonta ei saisi halvaannuttaa EU:n lainsäädäntöä. Tunnustettiin kuitenkin, että monet merkittävät päätökset tehdään virkamiestasolla (varsinkin Coreperissa).
- Olisi tehostettava kansallisten parlamenttien Eurooppa-neuvostoon kohdistuvaa valvontaa esimerkiksi järjestämällä Euroopan asioiden komitean ja asianomaisen valtion- tai hallituksen päämiehen välisiä kokouksia ennen Eurooppa-neuvoston kokousta tai sen jälkeen kuten joillakin parlamenteilla on tapana.
- Kansallisten parlamenttien suorittaman valvonnan tehostamiseksi neuvoston lainsäädäntökäsittelyt olisi avattava yleisölle.
- Olisi määritettävä tarkasti alat, jotka tällä hetkellä jäävät käytännössä tehokkaan valvonnan ulottumattomiin joko Euroopan parlamentin tai kansallisten parlamenttien tasolla (kuten yhteinen maatalouspolitiikka tai erillisten talousarvioiden kuten Euroopan kehitysrahaston talousarvion valvonta), ja tarkasteltava, ovatko kansallisten parlamenttien valvontamahdollisuudet riittävät näiden nykyisten puutteiden korjaamiseen vai olisiko vahvistettu Euroopan parlamentin suorittama parlamentaarinen valvonta tehokkaampaa (tässä suhteessa huomautettiin myös, että yhteisen maatalouspolitiikan tai kalastuspolitiikan uudistukset eivät toisinaan etene niiden rajoitteiden vuoksi, joita kansalliset parlamentit asettavat hallitusten kompromissintekomahdollisuuksille).
- Olisi tutkittava mahdollisuudet nopeampaan tietojenvälitykseen kansallisille parlamenteille esimerkiksi toimittamalla komission lainsäädäntöehdotukset suoraan kansallisille parlamenteille.
- On tärkeää ottaa entistä enemmän mukaan pysyvät (eli alakohtaiset) parlamentin komiteat täydennyksenä Euroopan asioiden komiteoiden harjoittamalle valvonnalle.
- Kansalliset parlamentit voisivat huomattavasti vaikuttaa siihen, miten EU:n lainsäädäntöä pannaan täytäntöön kansallisella tasolla.

II Toissijaisuusperiaatteen soveltaminen ja valvonta – Euroopan komission tehtävä

3. Komission jäsen Barnier ilmoitti työryhmälle komission käytännöstä varmistaa toissijaisuusperiaatteen noudattaminen (hänen muistiinpanonsa jaetaan erillisenä valmisteluasiakirjana). Hän palautti mieleen, että toissijaisuusperiaatteen noudattaminen kuului yhdessä kaikille kolmelle EU:n toimielimelle, ja lisäsi, että kolmasosa lainsäädäntöehdotuksista johtui kansainvälisistä oikeudellisista velvoitteista, kolmasosa yhteiskunnallisesta, taloudellisesta tai teknisestä kehityksestä ja osa sai alkunsa EU:n toimielinten tai jäsenvaltion pyynnöstä.
4. Komission jäsen Barnier ilmoitti komission pyrkivän lisäksi johdonmukaisesti sisällyttämään työmenetelmiinsä toissijaisuusperiaatteen vuonna 1992 antamansa tiedonannon mukaisesti. Komissio soveltaa perusteluita ja kuulemista koskevia säännöksiä Amsterdamin pöytäkirjassa vahvistetun mukaisesti ja antaa vuosittain Eurooppa-neuvostolle selvityksen, johon kuuluu muun muassa toissijaisuusperiaatteen soveltaminen. Komissio aikoi lisäksi suorittaa tämän vuoden loppuun mennessä poliittisten ja lainsäädäntöaloitteidensa vaikuttavuusarvioinnin, jonka avulla voitaisiin paremmin arvioida yhteisön toimien tarvetta toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti. Barnier totesi, että kansallisilla parlamenteilla on tärkeä tehtävä toissijaisuusperiaatteen määrittelyssä, koska ne valvovat hallituksen EU-tasolla toteuttamia toimia. Työryhmä painotti, että lainsäädäntöehdotuksille on tarpeen saada aikaan selkeät ja yksityiskohtaiset perustelut, ja tähdensi mahdollisuutta käyttää komission vuosittaista lainsäädäntöohjelmaa toissijaisuuden valvontamenettelyssä.

III Jatkotoimet ja seuraavan kokouksen valmistelu

5. Puheenjohtaja ilmoitti, että 22.7. (aamupäivällä) pidetään yhteinen kokous toissijaisuutta käsittelevän työryhmän kanssa ja että 18.7. pidettävän kokouksen perusteella voitaisiin valmistella tätä kokousta. Jäseniä kehoitetaan toimittamaan näkemyksensä kansallisten parlamenttien roolista toissijaisuusperiaatteen valvonnassa ennen kyseistä kokousta.